

Seat No.

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Supplementary Examination: March/April-2023

**Marathi (Optional) Paper-XII
MARO12: Sahityavichar**

Day and Date: Wednesday, 12/07/2023

Total Marks: 60

Time: 12.30 PM To 2.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 शब्दांचे मूल अर्थ बाजूला ठेवून गौण अर्थ घ्यावे लागतात, तेथे कोणती शब्दशक्ती कार्य करते?
अ) अभिधा ब) लक्षणा क) व्यंजना ड) आदिशक्ती
- 2 'रसविचार' हा घटक कोणाच्या ग्रंथातून काव्यशास्त्रात आला आहे?
अ) भरत ब) भामह क) वामन ड) मम्मट
- 3 शृंगाररसाचा स्थायीभाव कोणता आहे ?
अ) क्रोध ब) रति क) हास ड) शोक
- 4 'अभिनव काव्यप्रकाश' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?
अ) स. रा. गाडगीळ ब) रा. श्री. जोग क) के. ना. वाटवे ड) र. पं. कंगले
- 5 'शब्दांतून निर्माण होणारे चित्र' याला काय म्हणतात ?
अ) प्रतीक ब) प्रतिमा क) रूपक ड) यांपैकी नाही
- 6 अभिधा शक्तीने प्राप्त होणाऱ्या मुख्यार्थाला काय म्हणतात ?
अ) संकेतितार्थ ब) व्यंगार्थ क) व्यंजना ड) यांपैकी नाही
- 7 'त्याच्या घरावरून हत्ती गेला' हे उदाहरण कोणत्या शब्दशक्तीशी संबंधित आहेत ?
अ) अभिधा ब) लक्षणा क) व्यंजना ड) यांपैकी नाही
- 8 केवलानंदवादाचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे ?
अ) विश्वनाथ ब) भरत क) भट्टनायक ड) मम्मट
- 9 साहित्यकृतीतील भाषिक प्रयोग समजून घेण्यासाठी वाचकाजवळ कोणत्या गोष्टीची आवश्यकता लागते ?
अ) भाषिक क्षमता ब) दृष्टी क) ऐकीव ड) यांपैकी नाही
- 10 निरुद्धा' व 'प्रयोजनवती' हे कोणत्या शब्दशक्तीचे मुख्य प्रकार आहेत ?
अ) व्यंजना ब) अभिधा क) लक्षणा ड) यांपैकी नाही

- 11 रस व स्थायीभाव यांची शास्त्रीय मांडणी कोणी केली?
अ.कुंतल ब. भरत क.भामह ड.रुद्रत
- 12 माणसाच्या ठिकाणी असणारया कायम स्वरूपी भावांना काय म्हणतात?
अ.सात्विक भाव ब.स्थायी भाव क.संचारी भाव ड.विभाव
- 13 अभिधा,भावना ,भोगीकृती व चर्वणा गृहीत धरून रससूत्राचा अर्थ कोणी लावला आहे?
अ.लोल्लट ब. श्रीशांकुक क.भट्टनायक ड.अभिनवगुप्त
- 14 कवीला होणारा आनंदाचा मुख्य घटक कोणता?
अ.ज्ञानानंद ब.आत्माविष्कारानंद क.तादात्म्य ड,तटस्थ
- 15 भारतीय साहित्यविचार हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?
अ. लीला गोविलकर ब. रा. श्री. जोग क के. ना. वाटवे ड र. पं. कंगले

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 अभिधा शक्ती
- 2 लक्षणा शब्दशक्ती
- 3 शब्दशक्ती स्वरूप
- 4 जिज्ञासापूर्ती

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भरताचे रससूत्र थोडक्यात सांगा.
- 2 शास्त्रभाषेचे कार्य स्पष्ट करा.
- 3 आर्थी व्यंजना या शब्दशक्तीचे स्वरूप थोडक्यात लिहा
- 4 रसिकाच्या आनंदाचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 व्यंजना शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून काव्यव्यापारातील स्थान स्पष्ट करा.
- 2 काव्यानंदमीमांसेचे स्वरूप व वेगळेपण स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-VI Supplementary Examination: March/April-2023

Marathi (Optional) Paper-XII

MARO12: Sahityavichar

Day and Date: Wednesday, 12/07/2023

Total Marks: 60

Time: 12.30 PM To 2.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 शब्दांचे मूल अर्थ बाजूला ठेवून गौण अर्थ घ्यावे लागतात, तेथे कोणती शब्दशक्ती कार्य करते?

अ) अभिधा ब) लक्षणा क) व्यंजना ड) आदिशक्ती

Option 2

2 'रसविचार' हा घटक कोणाच्या ग्रंथातून काव्यशास्त्रात आला आहे?

अ) भरत ब) भामह क) वामन ड) मम्मट

Option 1

3 भृंगाररसाचा स्थायीभाव कोणता आहे ?

अ) क्रोध ब) रति क) हास ड) शोक

- Option 2
4 'अभिनव काव्यप्रकाश' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?
अ.स. रा. गाडगीळ ब)रा. श्री. जोग क)के. ना. वाटवे ड)र. पं. कंगले
- Option 2
5 'शब्दांतून निर्माण होणारे चित्र' याला काय म्हणतात ?
अ) प्रतीक ब) प्रतिमा क) रूपक ड) यांपैकी नाही
- Option 1
6 अभिधा शक्तीने प्राप्त होणाऱ्या मुख्यार्थ्याला काय म्हणतात ?
संकेतितार्थ ब) व्यंगार्थ क) व्यंजना ड) यांपैकी नाही
- Option 1
7 'त्याच्या घरावरून हत्ती गेला' हे उदाहरण कोणत्या शब्दशक्तीशी संबंधित आहेत ?
अ) अभिधा ब) लक्षणा क) व्यंजना ड) यांपैकी नाही
- Option 2
8 केवलानंदवादाचा प्रमुख पुरस्कर्ता कोण आहे ?
विश्वनाथ ब)भरत क)भट्टनायक ड)मम्मट
- Option 1
9 साहित्यकृतीतील भाषिक प्रयोग समजून घेण्यासाठी वाचकाजवळ कोणत्या गोष्टीची आवश्यकता लागते ?
अ) भाषिक क्षमता ब) दृष्टी क) ऐकीव ड)यांपैकी नाही
- Option 1
10 निरुढा' व 'प्रयोजनवती' हे कोणत्या शब्दशक्तीचे मुख्य प्रकार आहेत ?
अ) व्यंजना ब) अभिधा क) लक्षणा ड) यांपैकी नाही
- Option 3
11 रस व स्थायीभाव यांची शास्त्रीय मांडणी कोणी केली?
अ.कुंतल ब. भरत क.भामह ड.रुद्रत
- Option 2
12 माणसाच्या ठिकाणी असणारया कायम स्वरूपी भावांना काय म्हणतात?
अ.सात्विक भाव ब.स्थायी भाव क.संचारी भाव ड.विभाव
- Option 2
13 अभिधा,भावना ,भोगीकृती व चर्वणा गृहीत धरून रससूत्राचा अर्थ कोणी लावला आहे?
अ.लोल्लट ब. श्रीशांकुक क.भट्टनायक ड.अभिनवगुप्त
- Option 3
14 कवीला होणारा आनंदाचा मुख्य घटक कोणता?
अ.ज्ञानानंद ब.आत्माविष्कारानंद क.तादात्म्य ड.तटस्थ
- Option 2
15 भारतीय साहित्यविचार हा ग्रंथ कोणी लिहिला आहे?
अ. लीला गोविलकर ब. रा. श्री. जोग क के. ना. वाटवे ड र. पं. कंगले

Option 1
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 अभिधा शक्ती

Ans:

2 लक्षणा शब्दशक्ती

Ans:

3 शब्दशक्ती स्वरूप

Ans:

4 जिज्ञासापूर्ती

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भरताचे रससूत्र थोडक्यात सांगा.

Ans:

2 शास्त्रभाषेचे कार्य स्पष्ट करा.

Ans:

3 आर्थी व्यंजना या शब्दशक्तीचे स्वरूप थोडक्यात लिहा

Ans:

4 रसिकाच्या आनंदाचे स्वरूप थोडक्यात लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 व्यंजना शब्दशक्ती म्हणजे काय ते सांगून काव्यव्यापारातील स्थान स्पष्ट करा.

Ans:

2 काव्यानंदमीमांसेचे स्वरूप व वेगळेपण स्पष्ट करा.

Ans:
